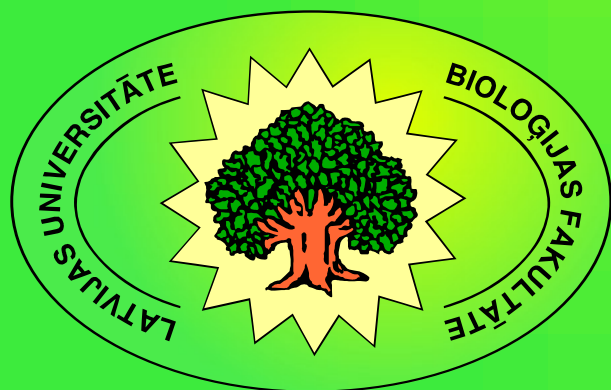

Quantum GIS diena 2013

Quantum GIS kā rīks GIS pamatu apguvei

Kārlis Kalviškis, LU Bioloģijas fakultāte

Valmiera
2013. gada 12. aprīlī

Par mani

- Biologs – gan pēc izglītības, gan pēc darba vietas.
- Pamatnodarbošanās – LU Bioloģijas fakultātes datoru dresēšana.
- Pastiprināta interese par telpisku datu iedabūšanu un apstrādi datorā.
- Pirmā saskare ar kartogrāfisku materiālu apstrādi datorā – 1991. gadā.

Kaut neliela, bet ir pieredze ar:

- ESRI ArcGIS
- ESRI ArcInfo
  - Descartes
  - Geographer
- ESRI ArcView
- ER Mapper
- Idrisi
- MapGrafix
- MapInfo
- Microimages TNT lite
- Microstation
- TRETOP
- ImageJ
- Media Cybernetics Image-Pro Plus

Kopā ar *Quantum GIS*

- Pirmā iepazīšanās – *Quantum GIS* 0.7

Kopā ar *Quantum GIS*

- Izmanto apmācībā – sākot ar *Quantum GIS* 1.0.1

Kopā ar *Quantum GIS*

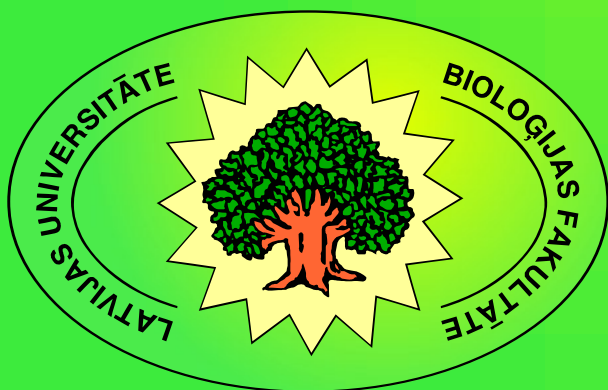
- Katru gadu jāaug līdz *Quantum GIS* iespējām.

Quantum GIS diena 2013

Kādēļ *QGIS*?

Kārlis Kalviškis, LU Bioloģijas fakultāte

Kam kurss paredzēts

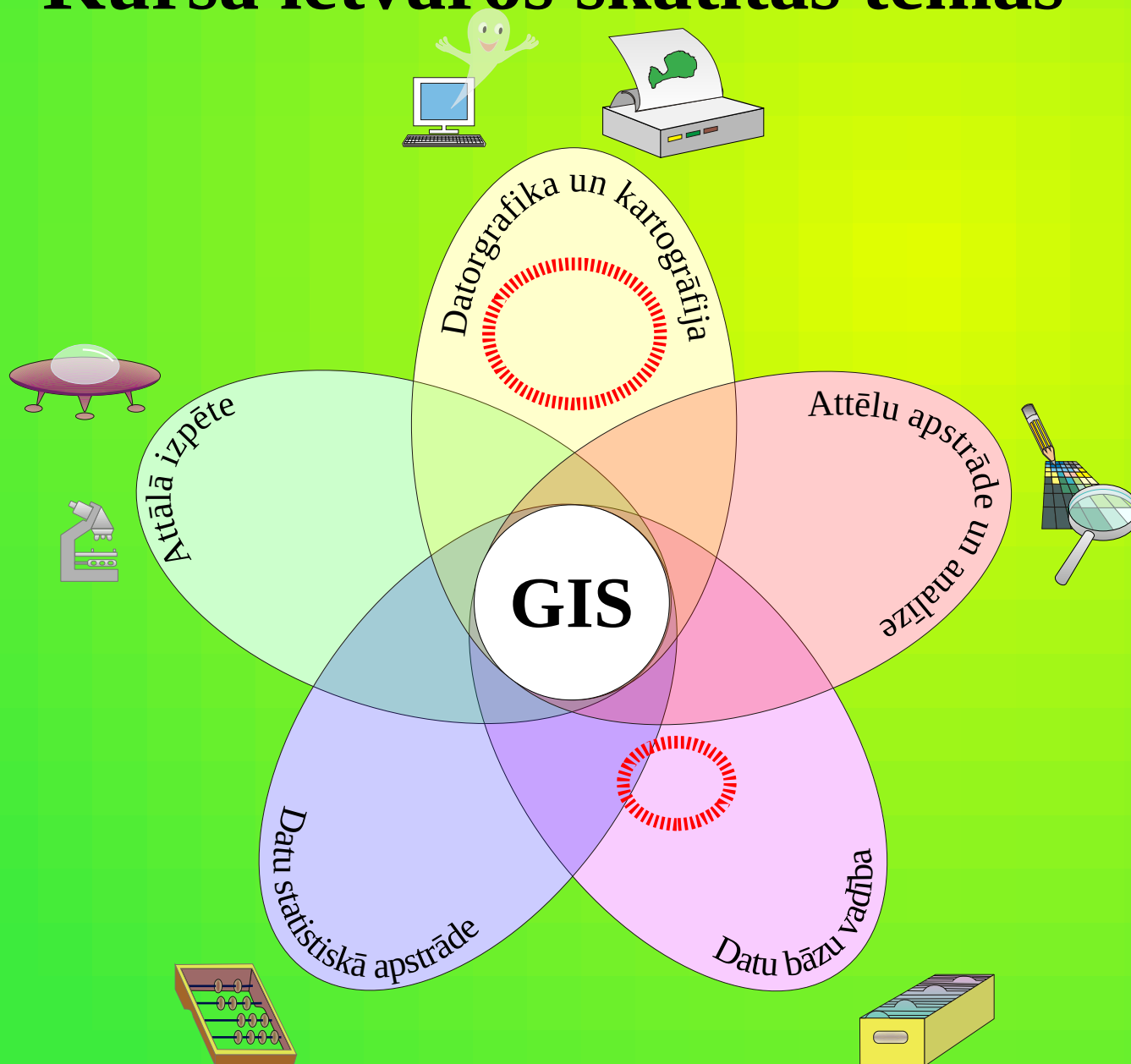
- LU Bioloģijas bakalaura studiju programmas studentiem:
  - nelielas vai nekādas zināšanas kartogrāfijā;
  - mazs atvēlētais laiks datorkartogrāfijas zināšanu un prasmju apguvei;
  - nepieciešamība apgūt zināšanas un prasmes, kas būtu izmantojamas uzreiz pēc grāda iegūšanas sākot darba gaitas, neraugoties uz darba vietas rocību.

Programmatūra nepieciešamās īpašības

- Jābūt viegli apgūstamai un lietojamai.
- Funkcionalitātei jāatbilst kursa saturam.
- Jādarbojas dažādās operētājsistēmās.
- Jāatbalsta atvērtie failu formāti.
- Studentiem jāvar lietot savos datoros.

Kursa ietvaros skatītās tēmas

QGIS pieejamība

- *Mac OS X*
- Dažādi *Linux* apkopojumi.
  - Lielai daļai jau ir kompilēts.
  - Nav sarežģīti sev mīlam, bet citu (vairs) neatbalstītam apkopojumam kompilēt pašam.
- *Windows (XP, 7, ...)*
- *Windows 2000*
  - *Quantum GIS 1.7.4*
  - *NextGIS 2012.05.10 (Quantum GIS Master 1.8.0)*

QGIS pieejamība

- Nodarbības gaitu netraucē tas, ka dažādi lietotāji lieto datorus ar dažādām operētājsistēmām:
  - viena un tā pati QGIS versija pieejama dažādās sistēmās;
  - viena un tā pati QGIS versija izskatās un darbojas līdzīgi dažādās operētājsistēmās.

Failu formāti

- *QGIS* failu apstrādei izmanto *GDAL/OGR* bibliotēkas:
  - labums:
    - daudzas programmas izmanto šīs bibliotēkas, līdz ar to izveidotie faili būs lietojami arī citur;
    - bibliotēku pamatā veido atvērtā koda brīvi lietojami daļas.
  - trūkumi:
    - dažādās sistēmās bibliotēkai var būt vai nebūt atsevišķu formātu atbalsts;
    - dažu failu formātu atbalstam tiek izmantos slēgtais kods, kas ne visās sistēmās ir pieejams.

Pieejamība

- *Quantum GIS* tiek izplatīts ar *GNU* Vispārējo publisko licenci.

Free as in Freedom

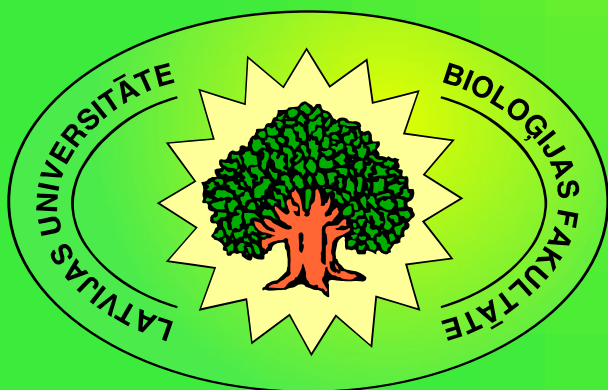
Citas labās *QGIS* īpašības

- Lai arī to bieži min kā trūkumu, bet man patīk, ka dažāda veida telpiskos datus pieslēdz izmantojot atšķirīgas izvēlnes ierakstus (pogas). Tas ļauj labāk apgūt telpisko datu formātu atšķirīgo dabu.
- Saskarnes daudzvalodība samazina pārpratumus, kas rodas valodas nezināšanas dēļ.
- Iegūtas iemaņas ir pielietojamas arī strādājot ar citu ĢIS programmatūru.

Quantum GIS diena 2013

Kursa „Telpisko datu digitālā apstrāde” izklāsts

Kārlis Kalviškis, LU Bioloģijas fakultāte

Īss kursa apraksts

- Studiju kursa mērķis ir iepazīstināt ar telpisko datu ieguvī un apstrādi. Galvenā uzmanība tiks veltīta ģeogrāfiski piesaistītiem datiem.
- Galvenokārt tiek apskatīta datorkartogrāfija. Kursa ietvaros tiks iegūtas iemaņas un zināšanas, kas nepieciešamas, lai varētu izmantot telpisko datu apstrādē, analīzē un vizualizācijā.
- Tiek dots arī neliels ieskats cita veidu telpisku datu apstrādes iespējās.

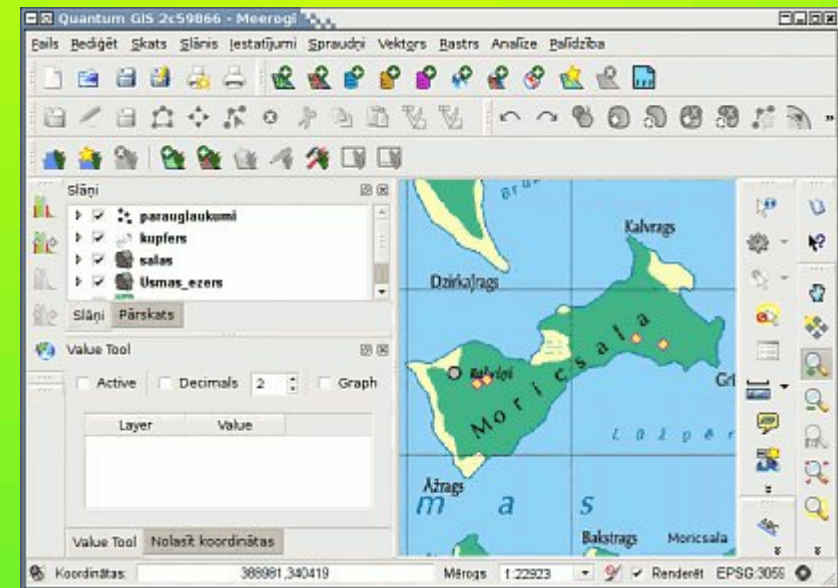
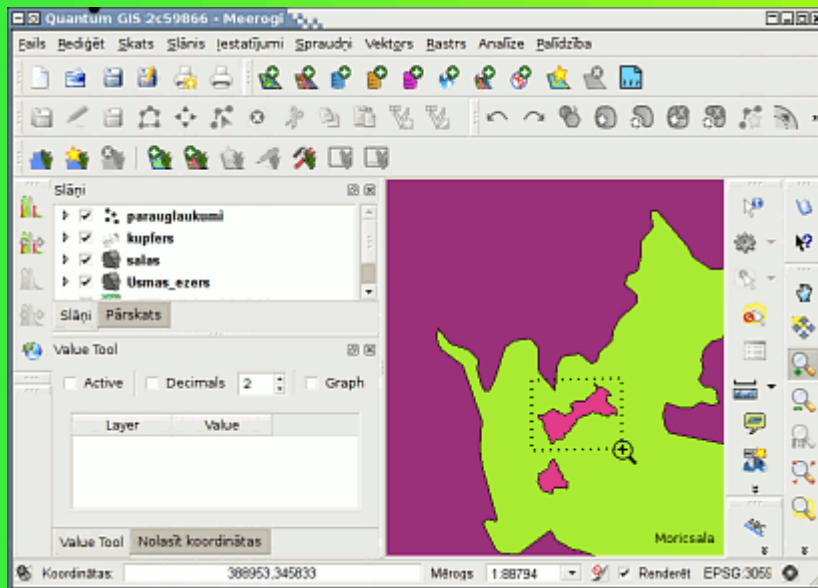
Galvenās tēmas

- Pamatjēdzieni.
- Telpiskās datu bāzes pamatelementi.
- Digitālo karšu uzbūve.
- Karšu projekcijas.
- Attēlu piesaiste koordinātām.
- Objektu ciparošana un pēcapstrāde.
- Datu apmaiņa.
- Karšu aptauja.
- Karšu izveides pamati.

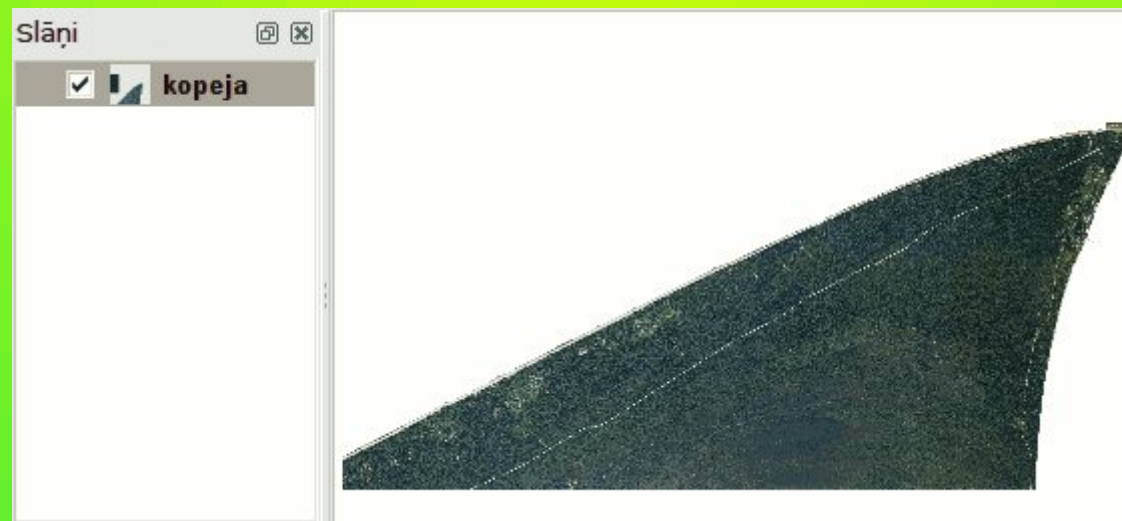
Digitālo karšu uzbūve. Karšu projekcijas.

- Slāņu pievienošana *Quantum GIS* projektam.
- Dažādi projicētu karšu vienlaicīga apskate.
- Slāņu redzamība atkarībā no mēroga.

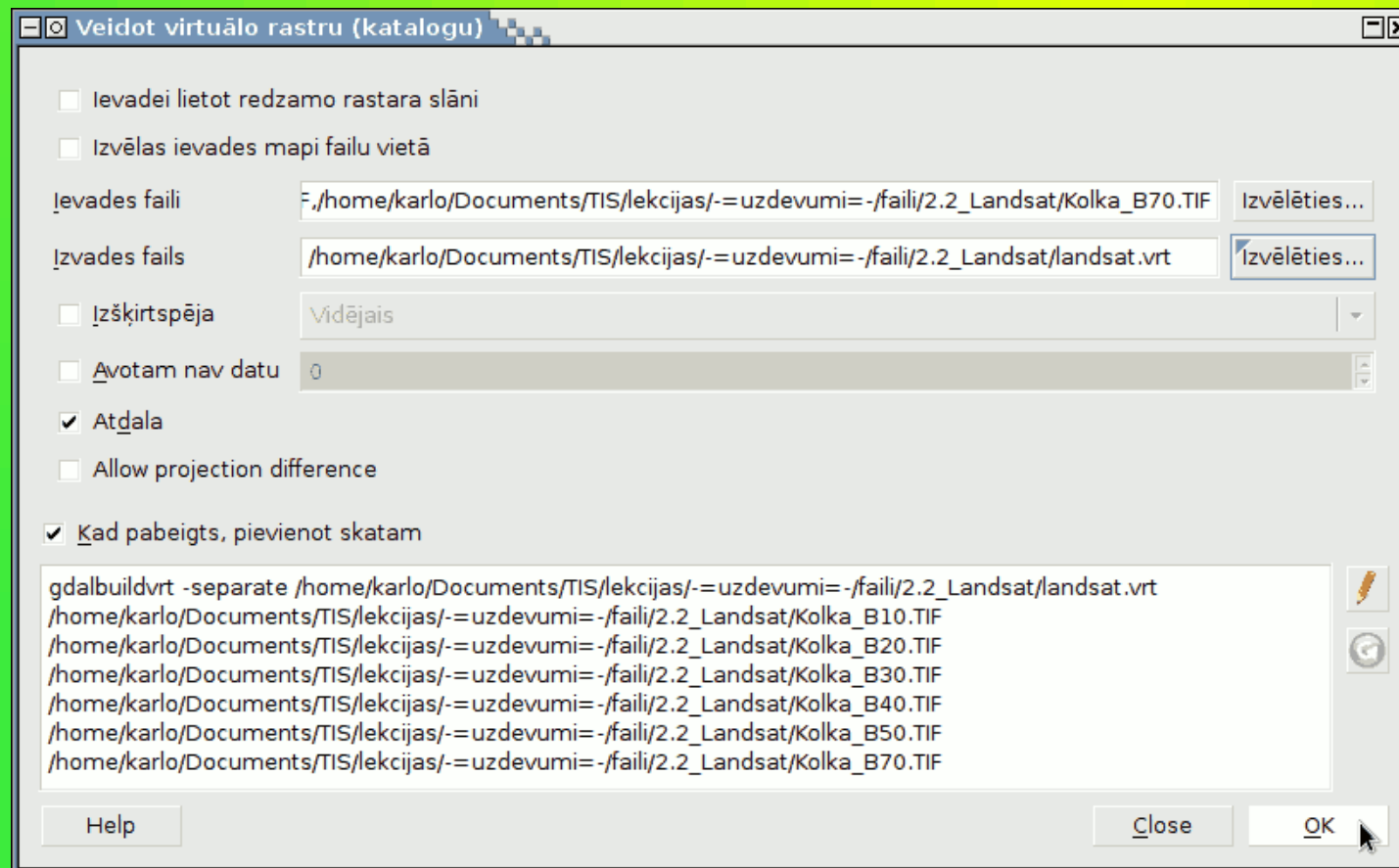
Digitālo karšu uzbūve. Karšu projekcijas.

- Virtuālā rastrkarte – mozaīka.

Digitālo karšu uzbūve. Karšu projekcijas.

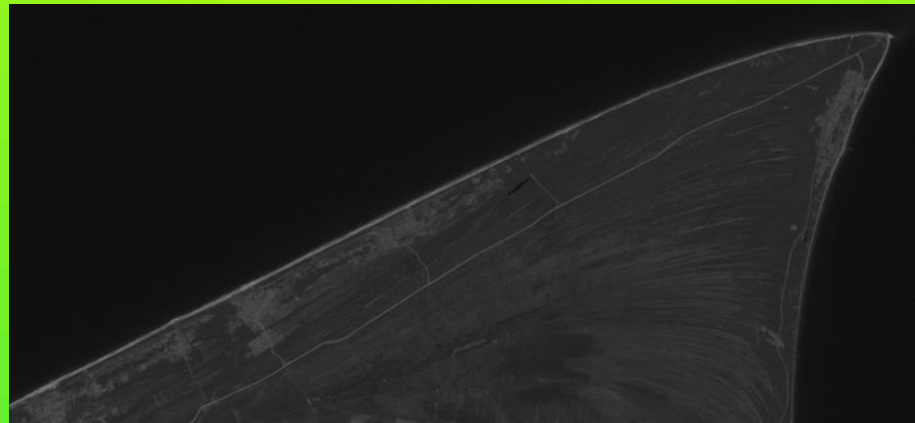
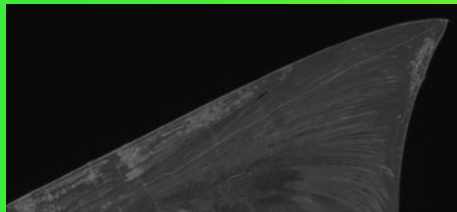
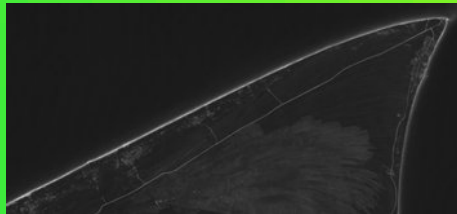
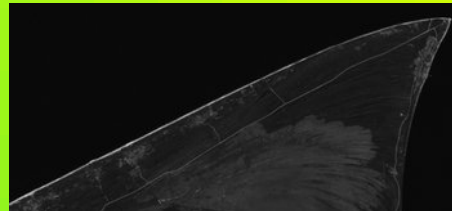
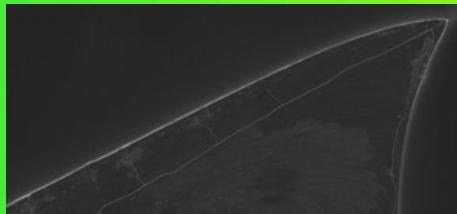
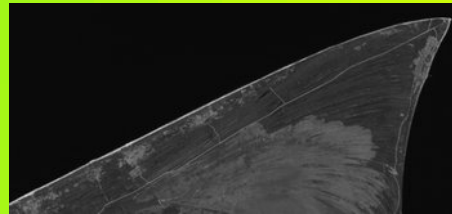
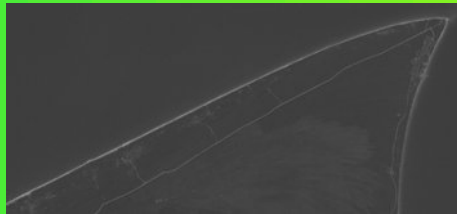
- Virtuālā rastrkarte – daudzkanālu karte.
- Rastrkaršu apskate.

Landsat 7 TM spektra joslas (kanāli)

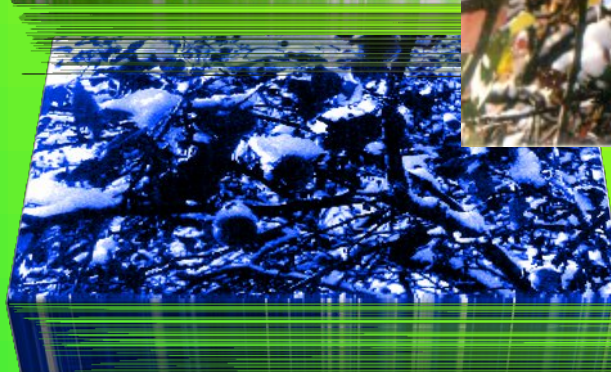
<i>Josla</i>	<i>Viļņu garums (μm)</i>	<i>Spektra nosaukums</i>	<i>Pikseļa izmērs (m)</i>
1	0,45 – 0,52	Zilā gaisma	30
2	0,52 – 0,60	Zaļā gaisma	30
3	0,63 – 0,69	Sarkanā gaisma	30
4	0,76 – 0,90	Tuvējais infrasarkanais spektrs	30
5	1,55 – 1,75	Vidējais infrasarkanais spektrs	30
6	10,4 – 12,5	Termiskais starojums	60
7	2,08 – 2,35	Vidējais infrasarkanais spektrs	30
8	0,50 – 0,90	Panhromatiskais attēls	15

Landsat 7 TM satelītainas kanāli kā atsevišķi attēli

Krāsaina attēla veidošana

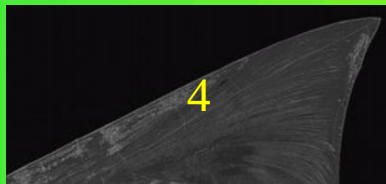

Landsat 3-2-1 > RGB (līdzīgi tam, ko redzam)

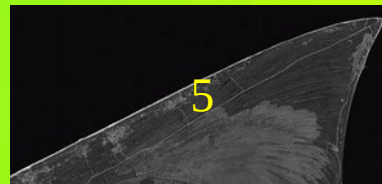
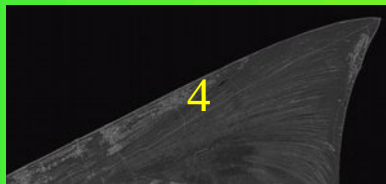

Landsat 4-3-2 > RGB (*False Colour Composite*)

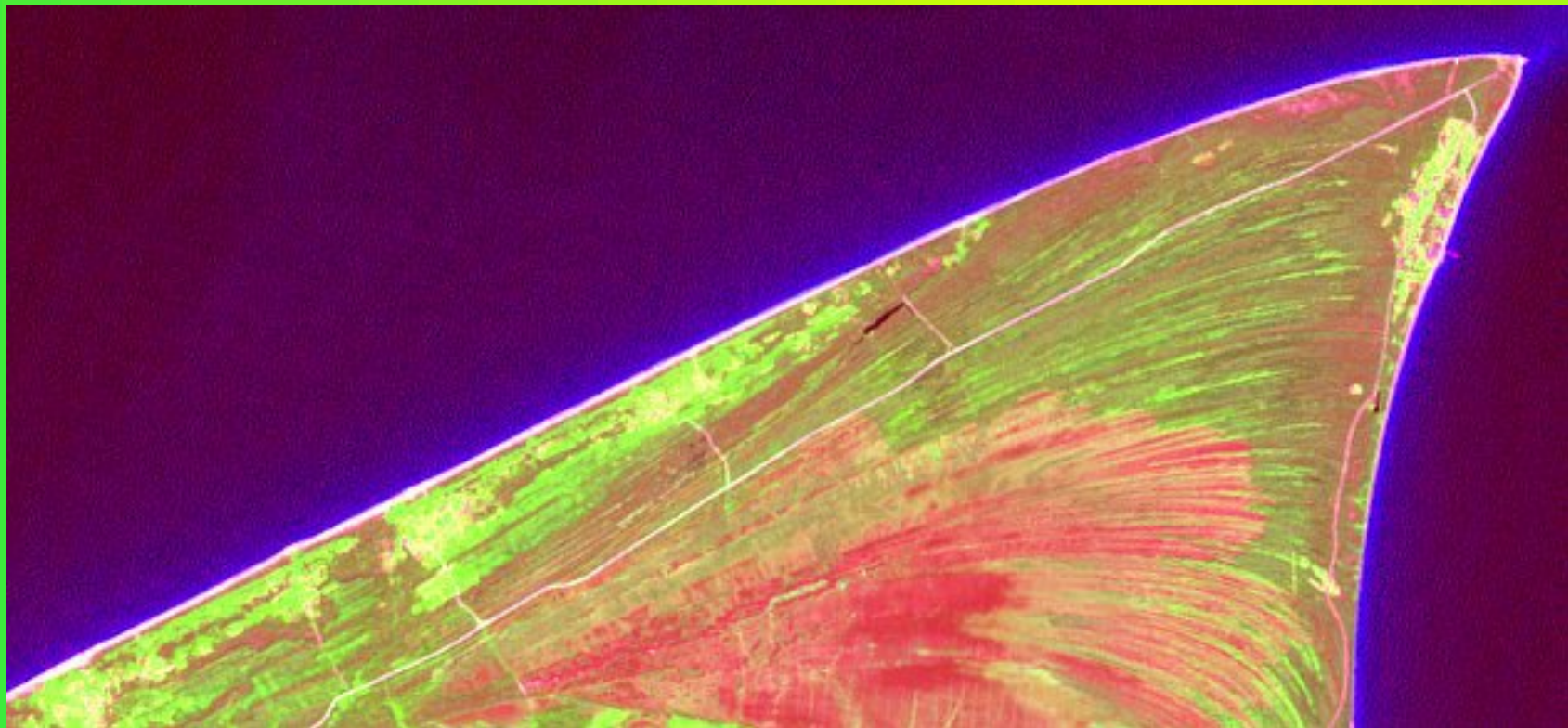
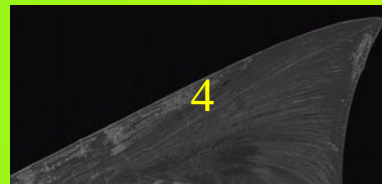

Landsat 4-5-3 > RGB (*False Colour Composite*)

Landsat 7-4-2 > RGB (*False Colour Composite*)

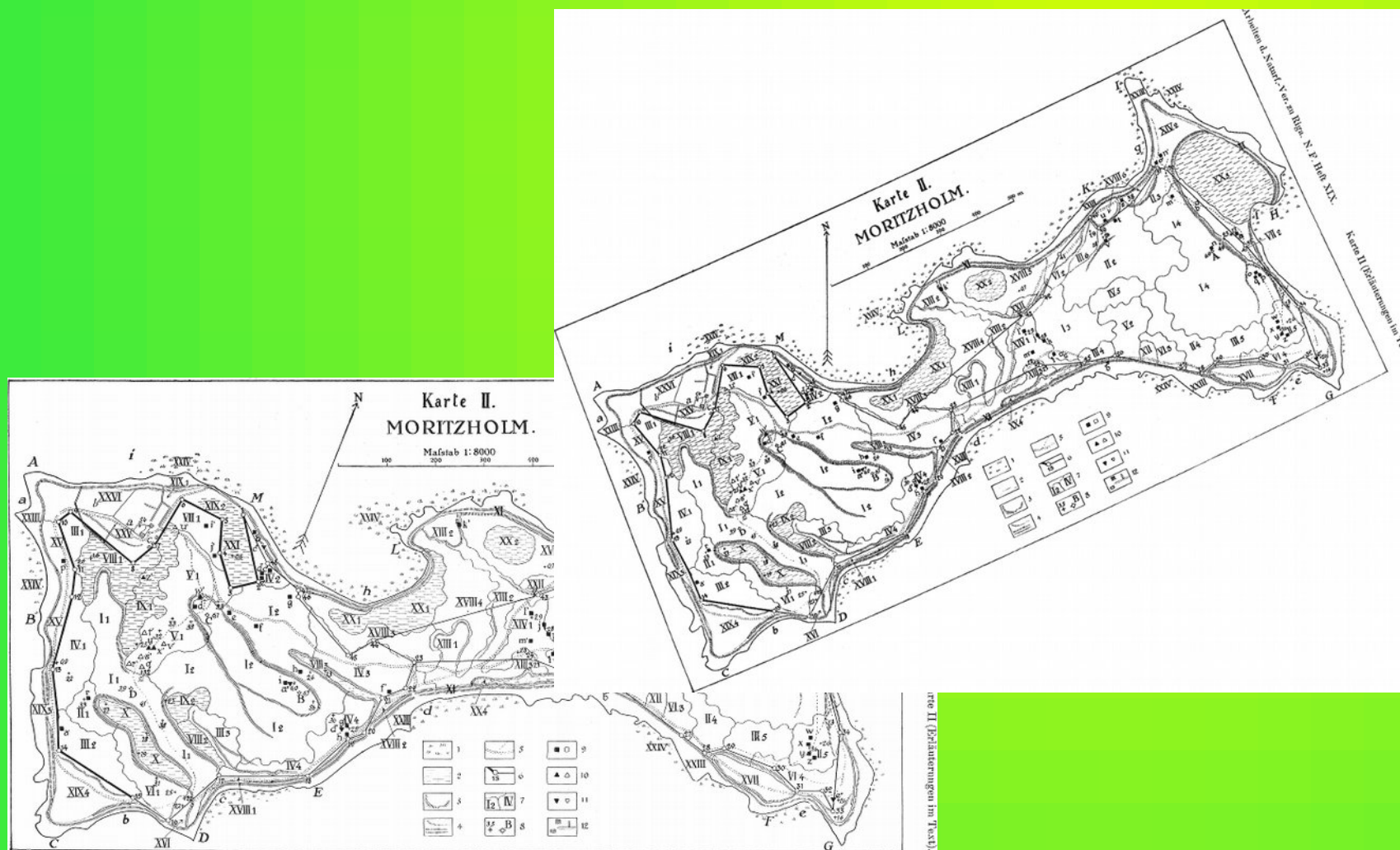

Attēlu piesaiste koordinātām.

- Rastra attēla piesaiste koordinātām zinot stūra koordinātas.
- Ieskenētas kartes iesiešana koordinātās izmantojot atpazīstamus punktus.
- Daļu izgriešana no rastrkartes.

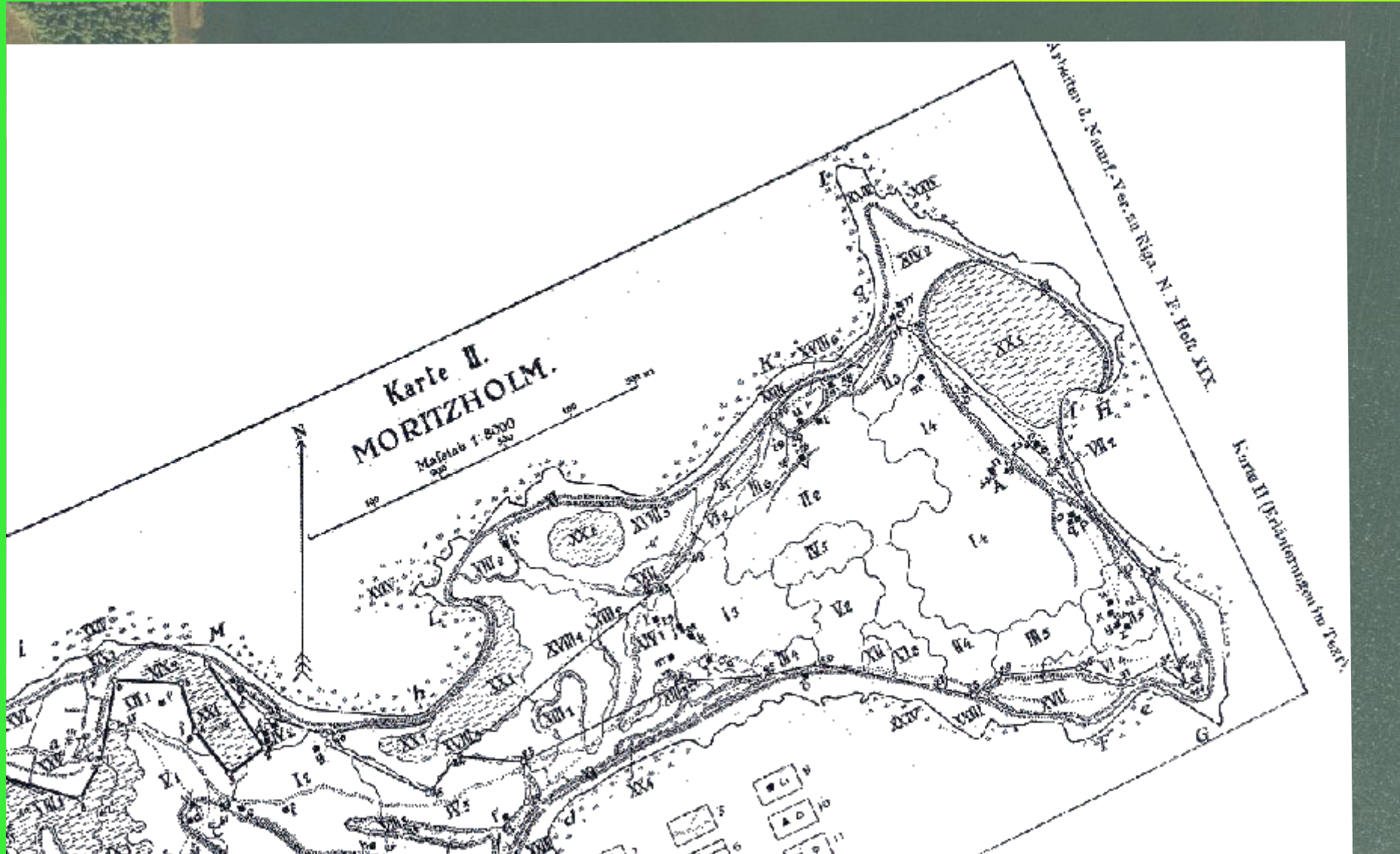

K. R. Kupfera zīmētā Moricsalas karte

K.R.Kupfer, 1931., **Die Naturschonstätte. Moritzholm.**

Rastrkarte + rastrkarte

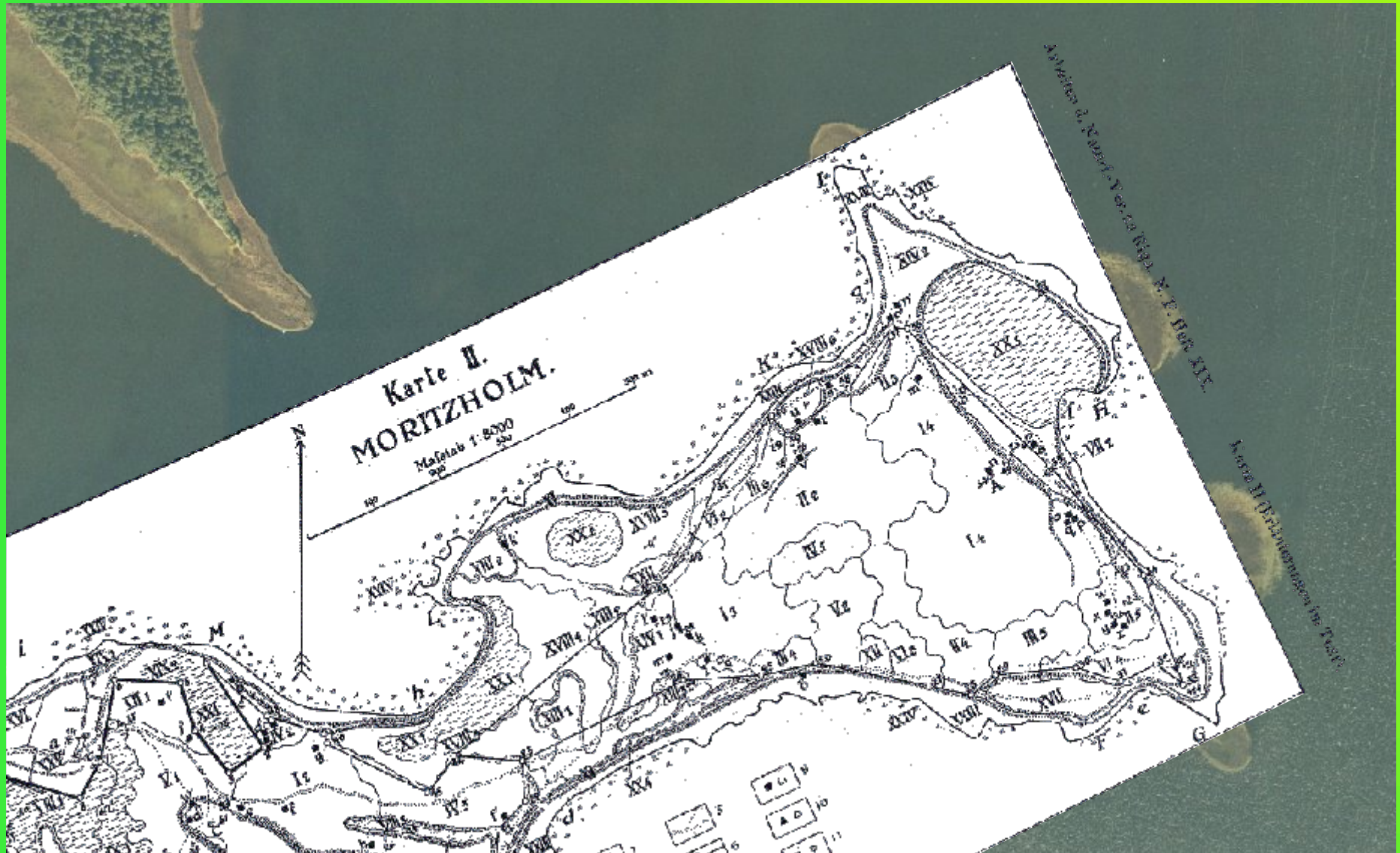

K.R.Kupfer, 1931., Die Naturschönstätte. Moritzholm.
<http://kartes.lgia.gov.lv/kartes.html>

Rastrkarte + rastrkarte

K.R.Kupfer, 1931., Die Naturschonstätte. Moritzholm.
<http://kartes.lgia.gov.lv/kartes.html>

Rastrkarte + rastrkarte

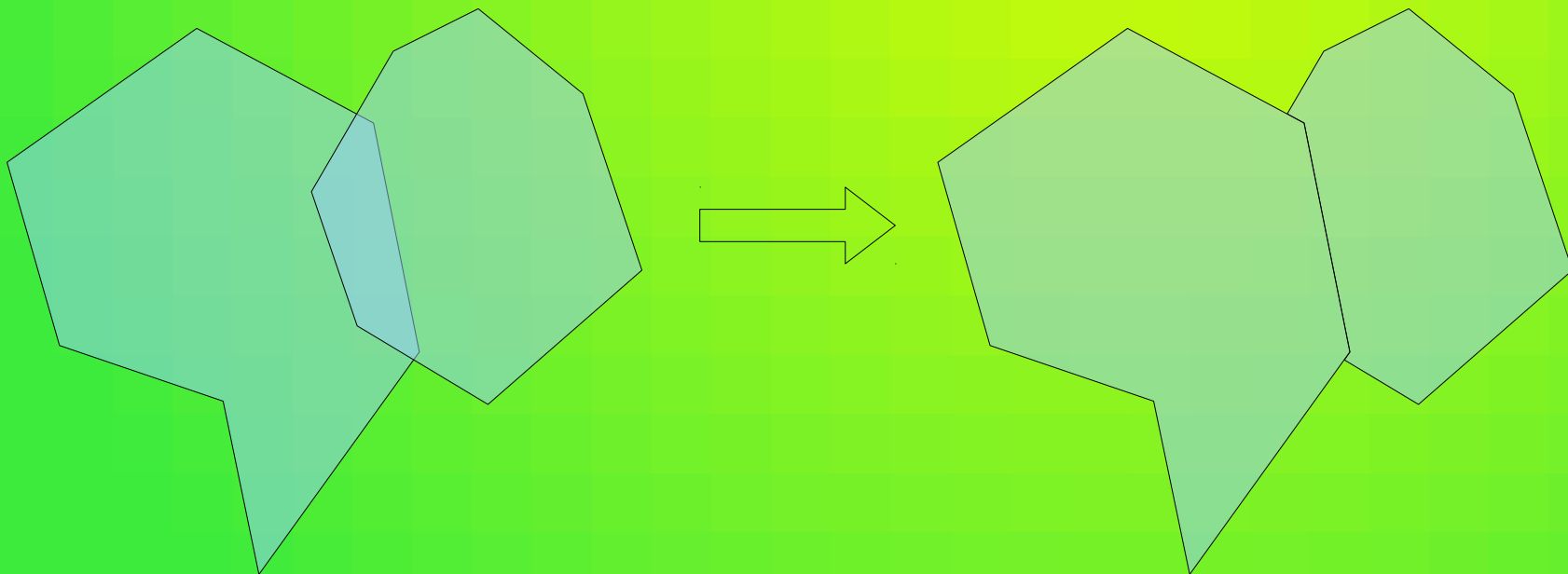

K.R.Kupfer, 1931., Die Naturschonstätte. Moritzholm.
<http://kartes.lgia.gov.lv/kartes.html>

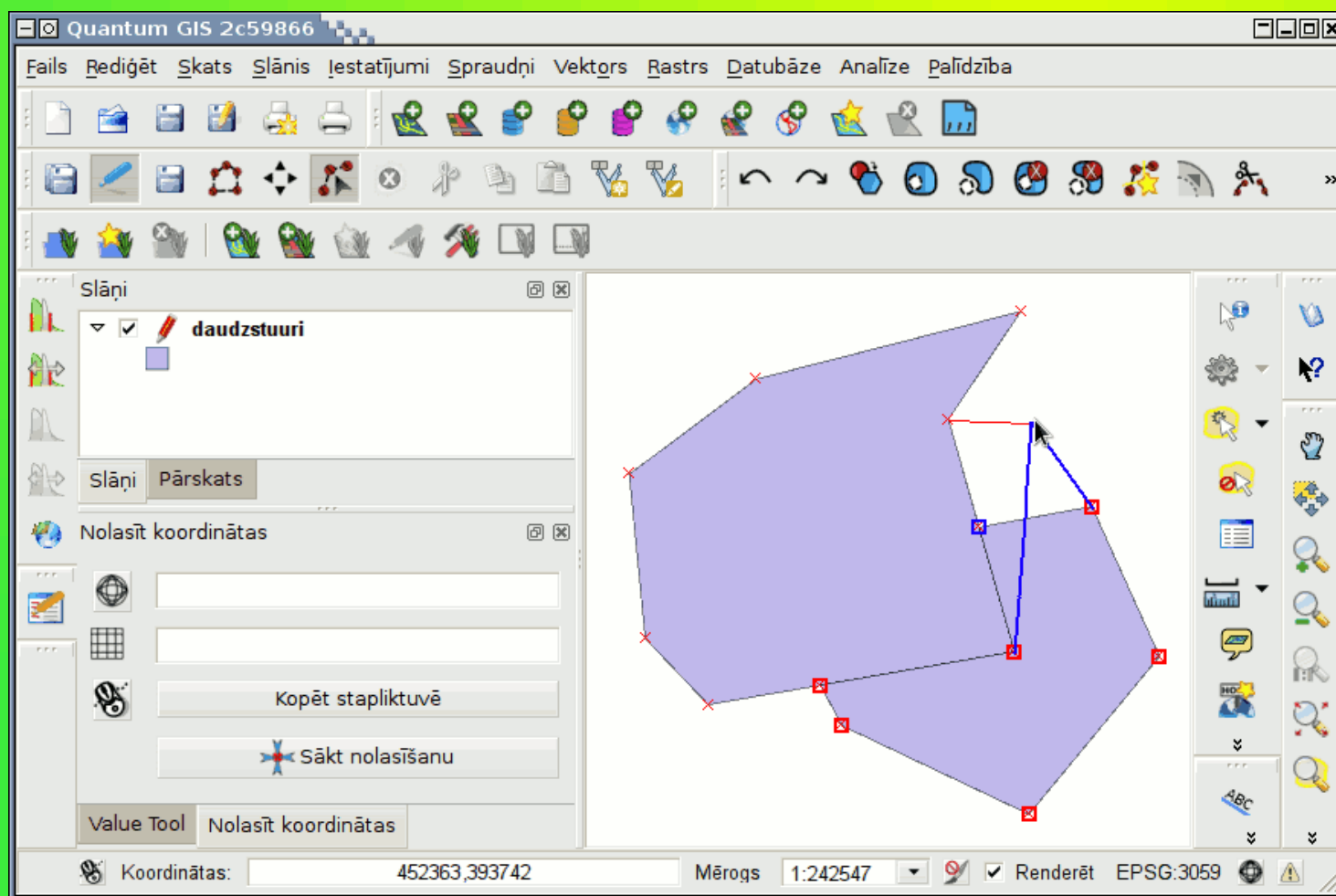
Objektu ciparošana un pēcapstrāde.

- Punkti, līnijas, daudzstūri.
- Pielipšana.
- Laukumu (ne)pārklāšanās.

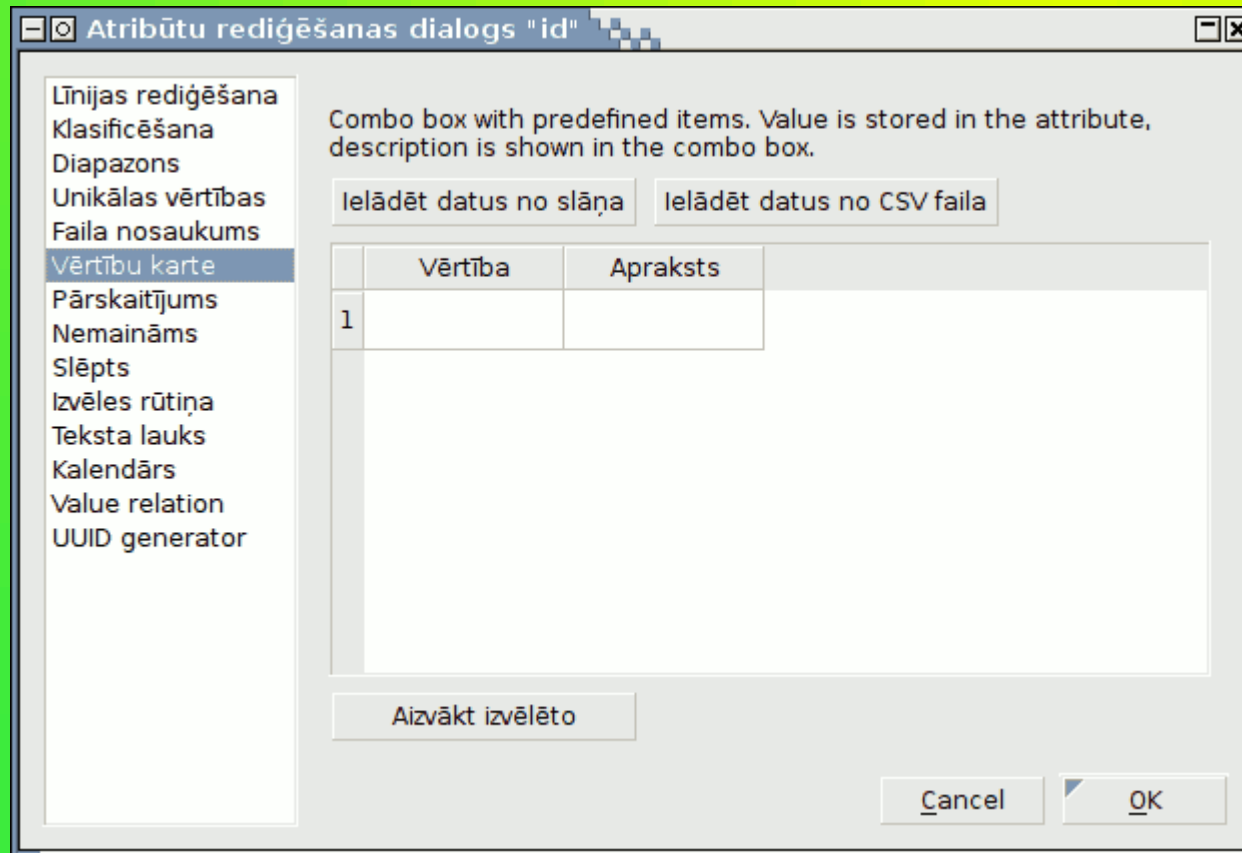
Objektu ciparošana un pēcapstrāde.

- Topoloģiskā labošana.

Objektu ciparošana un pēcapstrāde.

- Pārvietošanās, apskates tāluma maiņa.
- Atribūttabulas lauku aizpildīšanas palīgi.

Datu apmaiņa

- Atdalīta teksta faili.
- *Mapinfo* apmaiņas failu pielietojums.
- *WKT* ģeometrijas lauks.

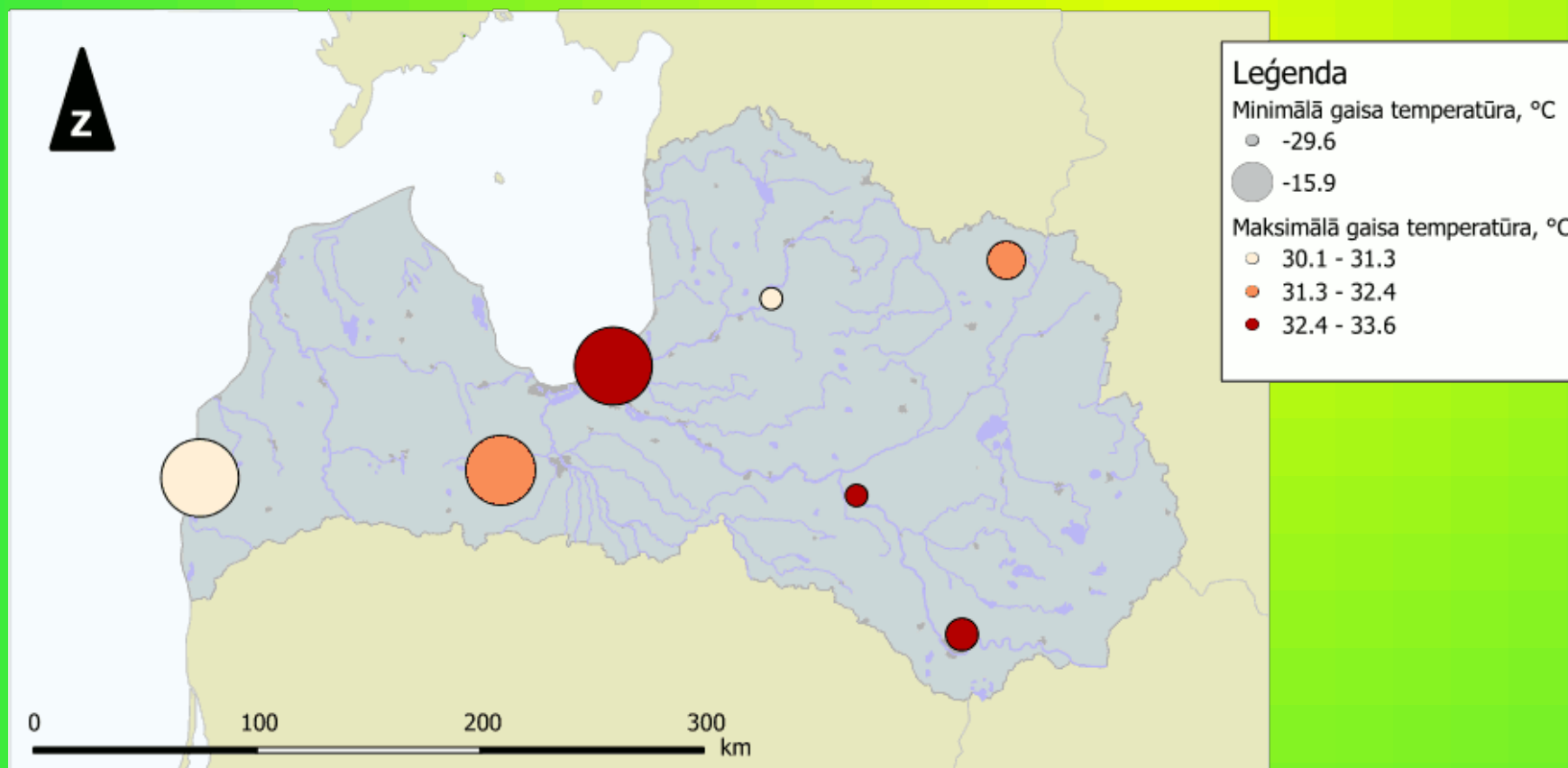
Karšu aptauja

- Vektorkaršu atribūttabulu aptauja un datu atlase.
  - Piemēram, atlasīt visus purvus kuri atrodas ne tālāk kā 6 km no izbijušiem rajonu centriem vai republikas nozīmes pilsētām, kurās 2003. gadā bija vismaz 9000 iedzīvotāju.
- Vērtību nolasīšana no rastrkartes.

Karšu izveides pamati

1999. gada maksimālā un minimālā gaisa temperatūra

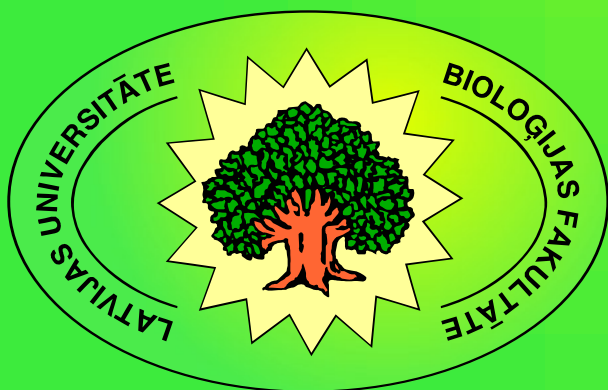

Valsts statistikas pārvaldes dati. Pieejams: <http://data.csb.gov.lv/>
Izmantotā projekcijas sistēma: LKS92 / Latvia TM

Quantum GIS diena 2013

Quantum GIS lietotājs nav viens

Kārlis Kalviškis, LU Bioloģijas fakultāte

Palīdzība lietotājiem

- <http://www.qgis.org/documentation.html>
- <http://www.youtube.com/>:
  - „QGIS” – 5640 ieraksti;
  - „Quantum GIS” – 3 280 ieraksti.

Palīdzība lietotājiem

- LU Bioloģijas fakultātes serverī uzskates materiāli studentiem un pasniedzējiem.
Sadaļa „Programmas telpiskās informācijas apstrādei”
- [http://priede.bf.lu.lv/scripts/atteli/albums.cgi?
d=tis&k=programmas/QGIS/&s=uzskatei](http://priede.bf.lu.lv/scripts/atteli/albums.cgi?d=tis&k=programmas/QGIS/&s=uzskatei)

<http://priede.bf.lu.lv/>

**LATVIJAS UNIVERSITĀTES
BIOLOĢIJAS FAKULTĀTE**

JAUNUMI PAR BF STUDIJAS GALERIJA KONFERENCES UN SEMINĀRI **STUDIJU MATERIĀLI** LU RAKSTI BIOLOĢIJĀ OLIMPIĀDE JAUTĀJUMS

Studiju materiāli Bioloģijas fakultātes studentiem

Dokumentus jāveido izmantojot atvērtos standartus, lai lietotāji nenonāktu programmatūras izstrādātāju atkarībā.

Priedes kurvis ➡

priede.bf.lu.lv/grozs/

Name	Last modified	Size	Description
------	---------------	------	-------------

Palīdzība lietotājiem :: Sadaļas

- 0. Programmas uzstādīšana.
- 1. Programmas pielāgošana, izskats un iespējas.
- 2. Karšu pārlūks (katalogs).
- 3. Karšu pievienošana, jaunu karšu veidošana.
- 4. Karšu izpēte un labošana.
- 5. Karšu noformējums.

Latvijas Universitātes Bioloģijas fakultāte - SeaMonkey

File Edit View Go Bookmarks Tools Tabs Window Help

http://priede.bf.lu.lv/scripts/atteli/albums.cgi?d=tis&k=programmas/QGIS/atver/&s=uzskatei

Home Adblock Plus Bookmarks Most Visited BF Google Wiki meklē Ziņas Pasti prg Vārdnīcas Uzziņai TIS KasTe

LATVIJAS UNIVERSITĀTES BIOLOĢIJAS FAKULTĀTE

	JAUNUMI	PAR BF	STUDIJAS	GALERIJA	KONFERENCES UN SEMINĀRI	STUDIJU MATERIĀLI	LU RAKSTI BIOLOĢIJĀ	OLIMPIĀDE	JAUTĀ NUMS	
---	---------	--------	----------	----------	----------------------------	----------------------	------------------------	-----------	---------------	---

Paskaidrojumi lietotājiem

3. Karšu pievienošana, jaunu karšu veidošana.

Atlasīt failus pēc nosaukuma vai vārda:

- 01.04. Atdalīta teksta slānis (spraudnis, plug-in)
- 01.04. Rastrkartes apstrādes rīki (spraudnis, plug-in).
- 03.01. Dažādi projicētu karšu vienlaicīga apskate.
- 03.01. Karšu apskate.
- 03.01. Ko var atvērt un ko var pievienot.
- 03.01. Slāņu redzamība atkarībā no mēroga.
- 03.01. Veca projekta atvēršana.

Latvijas Universitātes Bioloģijas fakultāte - SeaMonkey

File Edit View Go Bookmarks Tools Tabs Window Help

http://priede.bf.lu.lv/scripts/atteli/albums.cgi?a=1&d=tis&f=1&s=uzskatei&k=programmas/QGIS/atver

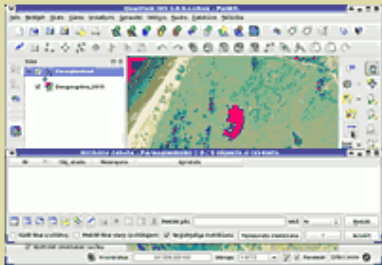
Home | Adblock Plus | Bookmarks | Most Visited | BF | Google | Wiki | meklē | Ziņas | Pastis | prg | Vārdnīcas | Uzziņai | TIS | KasTe

BIOLOĢIJAS FAKULTĀTE

	JAUNUMI	PAR BF	STUDIJAS	GALERIJA	KONFERENCES UN SEMINĀRI	STUDIJU MATERIĀLI	LU RAKSTI BIOLOĢIJĀ	OLIMPIĀDE	JAUTĀJUMS	
--	---------	--------	----------	----------	-------------------------	-------------------	---------------------	-----------	-----------	--

Paskaidrojumi lietotājiem

[1] Punktu slānis

Attēla autors: (C) Kārlis Kalviškis
Tapšanas laiks: 2012.12.04.
Licence: (var izplatīt atsaucoties un nemainot nosacījumus) [3. ver.]

Šajā piemērā tiks izmantots punktu slānis ar attēlā redzamo atribūtdatu struktūru.

Apskati arī citus:

- 03.05. Jaunu objektu pievienošana 2 :: Līniju pievienošana. Virsotņu labošana un dzēšana. Pielipšana. Pārvietošanās.
- 03.05. Jaunu objektu pievienošana 3 :: Daudzstūru pievienošana. Topoloģiskā labošana.

Tavas pārdomas par attēlu

Uzskates materiālu dažādie skati

- Mazi attēliņi sakārtoti pa lappusēm.
- Nelieli attēliņi ar aprakstiem vienā lapā. Pieejama arī izdrukai pielāgota versija.
- Pilna izmēra attēls ar aprakstiem. Papildus paskaidrojumiem iespējams izmantot *HTML* attēlu karti (*image map*).
- Katram attēlam iespējams piesaistīt animāciju.

Paldies par uzmanību!

Jautājumi?

karlis.kalviskis@lu.lv